



Guía Docente				
Datos Identificativos				2013/14
Asignatura (*)	Etoloxía		Código	610G02038
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	Inglés			
Prerrequisitos				
Departamento	Biología Animal, Biología Vexetal e Ecoloxía			
Coordinación	Servia García, María José	Correo electrónico	maria.servia@udc.es	
Profesorado	Servia García, María José	Correo electrónico	maria.servia@udc.es	
Web	ciencias.udc.es/bave/index.php/Profesorado/maria-j-servia.html			
Descrición xeral	<p>A materia ten como obxectivo formar ao alumno de forma que poida comprender os conceptos fundamentais do Comportamento animal, así como a súa evolución a través da acción da selección natural. A materia estruturarase ó redor das catro areas definidas por Tinbergen: causación, ontoxenia, función e evolución.</p> <p>Abórdase especificamente a selección de hábitat, as migracións e territorialidade, a explotación de recursos e o comportamento alimentario, a selección sexual, reprodución e sistemas de apareamento e coidado parental, a comunicación animal e o comportamento social. Asemade, preténdese introducir ao alumno nos métodos de investigación en Etoloxía.</p>			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)		Competencias da titulación	
Coñecer e comprender a conducta animal como resultado da adaptación evolutiva nun contexto ecolóxico.	A19		
Coñecer as técnicas básicas para muestrear e caracterizar o comportamento dos animais.	A20		
Deseñar experimentos, obter información e interpretar os resultados.	A26		
Adquirir capacidade de análise crítica, síntese e presentación de información.		B3	
		B7	
Traballar de forma colaborativa.		B5	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B13	
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6
Dirixir, redactar e executar proxectos en Biología	A27		

Contidos	
Temas	Subtemas
Bloque 1. Bases conceptuais da Etoloxía	1.1 Introducción ao estudo do Comportamento Animal. 1.2 Causación e ontoxenia do comportamento. 1.3 Evolución e valor adaptativo do comportamento 1.4 Selección de grupo. Selección de parentesco
Bloque 2. Toma de decisións en animais	2.1 Modelos de optimización na ecoloxía do comportamento 2.2 Estratexias de predación e comportamento antipredatorio 2.3 Selección do hábitat. Dispersión, filopatría e territorialidade 2.4 Orientación e migracións



Bloque 3. Sexo e comportamento	3.1 Reproducción sexual. Custos e beneficios do sexo 3.2 Ecoloxía dos sistemas de apareamento 3.3 Selección sexual 3.4 Coidado parental
Bloque 4. Sociabilidade e comunicación	4.1 Comunicación animal. Deseño, ecoloxía e evolución dos sinais 4.2 Aspectos da organización social 4.3 Comportamentos altruístas e cooperativos

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	0.4	0	0.4
Sesión maxistral	22	55	77
Traballos tutelados	0.35	1.75	2.1
Seminario	10	20	30
Prácticas a través de TIC	15	21.25	36.25
Proba de resposta breve	2	0	2
Proba de resposta múltiple	0.75	0	0.75
Atención personalizada	1.5	0	1.5

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Presentación do temario e actividades que se desenvolverán durante o curso. Pequeno resumo da guía docente.
Sesión maxistral	As sesións maxistrais (22) impartiranse mediante sesións orais co apoio de medios audiovisuais. Os alumnos terán á súa disposición o material empregado nas clases a través da plataforma Moodle.
Traballos tutelados	Os alumnos realizarán traballos en grupo (2-3 persoas) de carácter obrigatorio baixo a supervisión da profesora, que serán expostos (5-10 minutos) ao longo do curso durante as sesións maxistrais. A súa elaboración será supervisada pola profesora, en persoa ou por correo electrónico.
Seminario	Nas horas de teoría de grupo reducido desenvolveranse seminarios de apoio á materia explicada nas sesións maxistrais e obradoiros de formación para o desenvolvemento das actividades do curso. As actividades terán lugar en inglés. Os alumnos serán avaliados en función do grao de participación activa e/ou por medio de pequenos exames.
Prácticas a través de TIC	Nas prácticas empregaránse medios audiovisuais e TIC para iniciar aos alumnos no uso do método observacional en Etoloxía. Si o tamaño do grupo o permite prevese a realización de prácticas en centros externos á UDC (ex. no Aquarium Finisterrae). As actividades terán lugar en galego e inglés.
Proba de resposta breve	Haberá un exame final que consistirá nun cuestionario de 10 presuntas de resposta breve
Proba de resposta múltiple	A mediados de curso haberá unha proba tipo test sobre parte da materia, que poderá ser impartida en inglés.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición



Prácticas a través de TIC	As titorías, a petición do alumno, poden ser empregadas para resolver dúbidas e comentar o programa da materia, tanto o abordado nas sesións maxistras como nos seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais, a profesora fará un seguimento dos traballos elaborados polos alumnos, que pode facerse de forma presencial ou a través de correo electrónico, de maneira que o traballo final acade unha calidade aceptable. Contémplase tamén a posible necesidade de atención personalizada nas probas de avaliación.
Traballos tutelados	
Proba de resposta breve	
Proba de resposta múltiple	
Sesión maxistral	
Seminario	

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Prácticas a través de TIC	OBRIGATORIAS. Os alumnos elaborarán unha memoria de prácticas con formato de publicación científica, que deberá reflectir os coñecementos adquiridos durante as mesmas. Aqueles alumnos que, por causas xustificadas, non poidan asistir ás prácticas programadas, deberán igualmente realizar un traballo práctico baixo a supervisión da profesora.	15
Traballos tutelados	OBRIGATORIOS. Os traballos serán avaliados en función da súa orixinalidade, o seu grao de relación coa materia, a calidade do material empregado e a calidade da exposición.	10
Proba de resposta breve	OBRIGATORIO. No exame final, que constará de 10 preguntas breves, as respostas deberán ser claras e concisas. As respostas que reproduzan literalmente o contido das dispositivas de clase serán penalizadas. Para superar a materia os alumnos deberán obter unha CALIFICACIÓN MÍNIMA DE 4 SOBRE 10 nesta proba.	60
Proba de resposta múltiple	OBRIGATORIO. Tipo test. Os erros non suporán unha penalización.	10
Seminario	Nos seminarios os alumnos serán avaliados en función da participación activa e a calidade das aportacións, así como a través de pequenos exames que se poderán realizar durante os mesmos. OS ALUMNOS AUSENTES TERÁN UNHA CALIFICACIÓN DE 0 PUNTOS.	5
Outros		

Observacións avaliación
<p>A meirande parte da teoría da materia avaliarase mediante un exame final. A nota máxima será de 6 puntos, debendo os alumnos ter unha nota mínima de 2.4 sobre 6 (4 sobre 10) para poder superar a materia.</p> <p>A avaliación de parte da materia (que poderá ser impartida en inglés), dos seminarios, da memoria de prácticas e das actividades que se propoñan durante o curso poderá supoñer un aumento na nota final de ata catro puntos. Ademais dos coñecementos adquiridos, tamén se valorarán a participación activa nas diferentes actividades e a capacidade de traballo en grupo.</p> <p>Aqueles alumnos que non participen en todas as actividades non poderán obter a máxima nota (10 puntos) en ningunha das oportunidades de avaliación. A calificación dos seminarios, prácticas e do traballo tutelado manterase nas dúas oportunidades de avaliación.</p> <p>Requírese unha nota final de 5 puntos para aprobar a materia.</p> <p>Para obter a cualificación de non presentado, os alumnos non poderán presentarse ao exame final (proba de resposta breve).</p> <p>&amp;nbsp;</p>

Fontes de información	
Bibliografía básica	
Bibliografía complementaria	



## Recomendacións

### Materias que se recomenda ter cursado previamente

### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Análise de datos en Bioloxía/610G02044

### Materias que continúan o temario

Estatística/610G02005

Xenética/610G02019

Xenética de poboacións e evolución/610G02021

Zooloxía: Zooloxía I/610G02031

Zooloxía: Zooloxía II/610G02032

### Observacións

Aínda que o profesor poñerá a disposición dos alumnos as presentacións empregadas nas clases, éstas non son máis que guías de estudo, insuficientes para superar a materia. A asistencia a clase e o emprego dos textos recomendados falicitarán a comprensión do temario e a superación dos exames.

(\*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías